

KOSSA ISTVÁN

Utópia reális alapon

Rendezzék Budapesten a XX. olimpiát

A ki figyelemmel kíséri az idegenforgalom fejlődését, látja, hogy még a legismertebb, a legfelkapottabb világhírű üdülők is, a legismertebb, a turistákat minden reklámnélkül is vonzó idegenforgalmi helyek is milyen nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy évről évre valami újat, eddig nem ismert meglepetéssel szolgáljanak a hozzájuk látogató idegeneknek. Karneválok, világ-szerzte nyilvántartott sportrendezvények, szépségkirálynő választás, zenei hetek, és még ki tudja, mi mindent eszelnek ki, hogy mentől vonzóbbá tegyék az odaváló utazást. Nálunk is vannak már ilyen igen hasznos törekvések. A szegedi ünnepi játékokról már elmondhatjuk, hogy legalábbis európai hírűek, mind közismertebbek, a keszthelyi klasszikus zenei napok, a balatoni vívóbajnokság, és vitorlásversenyek. A füredi Anna-bálnak külön hírneve van. A nagyvázsonyi lovasjátékok igen sok nézőt vonzanak. Lehet, hogy még nem csak ezek miatt a rendezvények miatt jönnek sokan hozzánk, hanem a többi között, ezért is. A legtöbb ember szórakozva akar pihenni. Az unalomig tartó pihenés fáradtságot eredményez. Ezért a legtöbb üdülő vágyó olyan helyet keres, ahol mind a két feltétel biztosított számára.

Az elmúlt évben idegenforgalmunkban frontátörés volt, elsősorban a baráti államokból volt a tömeges érdeklődés. A nyugati országokból is sokkal nagyobb volt a látogatók száma, mint bármikor, de igazi frontátörést arrafelé még nem értünk el. Azok a vízumkormányzatok, melyeket kormányunk engedélyezett, csak a múlt év október 1-én léptek érvénybe, és így hatásukat a főszövegre lemérni még nem lehetett. Kétségtelen, az onnan érkezők igényeit nehezebb kielégíteni, mert igen elkényeztetetten, nagy igényekkel jönnek ide. Sőt, itt külön igényeket támasztanak. Olaszországban igen jó szállodákban, a saját étteremben nincs étel szerinti étkezés. Csak menü van. Az is egyetlenegy. Eszi — nem eszi alapon. Próbálnánk csak meg mi ezt csinálni! Nem is akarjuk! Tehát nyugatról mi sok olyan vendéget kapunk, aki nagyobb igényrel jön ide, mint ha nem szocialista országba menne.

Azért tehát nekünk nemcsak a másutt már megszokottat kell adni, hanem más, a megszokottól elütőt is. Gondolok itt elsősorban a magyar folklór különböző formáira. Nem kell nekünk amiatt szégyenkezünk, ha a külföldi vendég itt árvalányhajas, pörgekalahos hortobágyi csikóst akar látni. Mutassunk nekik. A pénzükről? Igen, a pénzükről. Azért fogadjuk őket, hogy mentől többet költsenek itt, amellet, hogy pénzükről azt nyújtjuk nekik, amit akarnak.

Sok mindennel tudjuk mi még növelni hazánk idegenforgalmi helyeinek vonzóerejét, de fel kell figyelni arra, hogy sportban még közel se nyújtjuk azt, amit pedig igenis várnak tőlünk. Az egész világ úgy ismer bennünket, mint sportnemzetet. És teljes joggal. Nemcsak az olimpiákon elért eredményeink alapján tekintenek így ránk, hanem általában igen sok sportágban vagyunk elég elől és leginkább a leglátványosabb sportágakban, amelyek a legnagyobb tömeget vonzzák. És mit nyújtunk üdülőhelyeinken sportban a hozzájuk érkező turistáknak? Főleg a főszezon üres sporteseményekben. Miért ne lehetne például kiírni a Balaton-kupát NB I-es és NB I/B-s csapataink részére. Minden meccset a Balaton nagyobb üdülőhelyein kellene lejátszani. Igaz, hogy most még ott ezek a sporttelepek nem ütök meg az első osztályú nívót, de nem nagy beruházással alkalmassá lehetne erre

tenni. Főleg földmunkát kellene elvégezni, amit társadalmi munkában is meg lehetne valósítani. Sok ezren reklámalták a múlt nyáron tőlünk a sporteseményeket. Igaz, hogy a helyi klubok komoly erőfeszítéseket tesznek, hogy valami kis mozgás legyen, de az idejövő külföldieknek esemény kell. Ők a mi nagynevű sportolóinkat, csapatainkat akarnák, szeretnék látni. A keszthelyi kastélyparkban levő szabadtéri színpad, amikor például nincs zenei esemény, kiválóan alkalmas boksz-, vagy birkozóversenyek rendezésére. Színvonalas Balaton-bajnokságot ezekben a sportágakban is!

Amikor az első világháború után megrendezték Keszthelyen a balatoni úszóbajnokságokat, ezek és ezek gyűltek össze. Persze ezeket a bajnokságokat évről évre ki kellene írni, mert egyszeri rendezésnek nincs vonzó hatása. A rendszeresen meghirdetett és megtartott sporteseményeket a világ különböző üdülőhelyein mindenütt a sportvilágban figyelemmel kísérik, és van is nemzetközi vonzerejük.

A sportban meglevő nagy és jó hírnevünk teszi számunkra szinte már kötelezővé és ezt, azt hiszem, egész népünk egyhangúlag támogatná is, hogy felvessük igen komoly formában a XX. olimpia megrendezését Magyarországon. Az első olimpia megrendezése óta valamennyi olimpián részt vettünk. Egy alkalommal hiányoztunk csak. Akkor is azért, 1920-ban Antwerpenben, mert mint az első világháborúban vesztes Központi Hatalmak egyik tagját, nem engedtek részt venni bennünket a »politikamentes sport« agyoncépelt jelszava alapján. És nem is akárhogyan szerepeltünk az olimpiákon. Ezt nálamnál hívatottabbak már megírták. Azért jó felemlíteni, hogy az eddig ténylegesen megrendezett olimpiák valamennyien álltak magyarok az olimpiai győzelmet jelentő legmagasabb dobogón. 85 arany, 67 ezüst, 69 bronz olimpiai érem jelzi részvételünk eredményességét. És amikor 1896-ban Athénban az első olimpiát megrendezték, a részvevő 12 nemzet között ott voltunk mi, magyarok is. Sőt, 1904-ben St. Louisban, amikor csak 10 nemzet vett összesen részt, ezek között is ott voltak Magyarország sportolói. Kell-e ezeknél több jogcím, hogy itt Magyarországon rendezzük meg a XX. olimpiát?

Fel lehet hozni még azt is, hogy szocialista országban eddig még egyszer sem rendezhettünk olimpiát. Ideje ezért is, hogy nekünk adják a rendezés jogát.

1972-ben lesz Budapest városá alakulásának, helyesebben Buda, Óbuda és Pest egy városá történt összevonásának 100 éves évfordulója. Pontosan egybeesik a XX. olimpia évével. Annál méltóbban, mint hogy itt rendeznénk meg az olimpiát, nem is ünnepelehetnénk ezt a nevezetes évfordulót.

Sokan az olimpia megrendezésével járó nagy költségekre gondolnak, mielőtt a rendezés joga felmerül. Nem kell ettől se megijedni. Persze, sok mindenről kell egy olimpiával kapcsolatosan gondoskodnunk. Mindenekelőtt stadionról. A budapesti Népstadion egy kis kiegészítéssel teljesen megfelel minden követelménynek. Ha az ez évben itt rendezendő Universiadera alkalmas, akkor jónak kell lenni az olimpiára is. Természetesen bizonyos új műszaki berendezések kellenek. A második legnagyobb feladat az olimpiai falu. Minden évben jó néhány ezer lakást építünk. Új városrészek épülnek az új lakásokból. Egy jó helyen kijelölt, lakótelepnek szánt 4—5 ezer biztosítás nélküli bőségesen biztosítaná a

versenyzők és a hivatalos kísérők elhelyezését. Emellett természetesen megfelelő számú szállodát is kellene építeni, de ezeket az olimpiától függetlenül is meg kell építeni. Az ideai látogatók tömegének fogadására mozgósítani lehetne fővárosunk egész lakosságát, és nem hiszem, hogy e téren családás érne bennünket.

Már régen szó volt róla, hogy a Kisstadion műanyagtetővel fedik be. Most ezt meg lehetne valósítani, és ezzel a teremsportok többsége számára is biztosítanánk megfelelő helyiséget. Azt sem szabad kihagyni számításunkból, hogy egész sor versenyt meg lehetne rendezni szabadtéren, ha jól választjuk ki az olimpia megrendezésének időpontját. Persze mindezek mellett néhány létesítményt okvetlen meg kellene építeni, de ezek gyorsan visszatérülő beruházások lennének, és egyébként is már eljött az ideje, hogy akár már most megépítsük, az olimpiától függetlenül.

A téli olimpia megrendezése sem kell, hogy gondot okozzon. Ha meg lehetett a XVIII. olimpia téli sportrészét rendezni Innsbruckban, mennyivel egyszerűbb lenne itt a közelünkben a Kárpátokban, a Tátrában megrendezni, vagy Csehszlovákiában, vagy Lengyelországban.

Igaz, hogy még hét év van 1972-ig, de már most fel kell vetni a kérdést, hogy az illetékes nemzetközi fórumok javaslatunkkal már most számoljanak, hogy elég időnk legyen a nemzetközi közvéleményt megnyerni.

Arról is kell szólni, hogy hazánk nemzetközi pozíciója politikai és sport terén most egyaránt igen kedvező. Kedvezőbb mint bármikor ezelőtt, és így eséllyel pályázhatnánk a XX. olimpia megrendezésének jogáért.

Már maga a kérdés felvetése is fokozná a hazánk iránti érdeklődést. A nálunk rendezendő olimpia látogatottsága hazánk földrajzi helyzetéből kifolyólag is jóval nagyobb lenne minden eddigi olimpiánál. Már, ha megkapjuk a rendezés jogát, az olimpia előtt is számolni kell sok-sok ezer látogatóval, akik a helyszínre jönnek tanulmányozni, versenyzők jönnek tapasztalatokat szerezni, miként mi is és majdnem az összes részvevők mentek Tokióba, hogy ismerjék a verseny színhelyét és helyi feltételeit. Az a sok tízezernyi látogató pedig, aki az olimpia alatt ismerné meg hazánkat, jórészt visszatérő vendégünk lenne, és ez a legnagyobb hírverés lenne a mi idegenforgalmunk javára, természetesen csak akkor, ha megfelelően fogadjuk őket. Ezért is kell már most igen széles körű mozgalmat indítanunk az idegenforgalmi közszellem megteremtésére.

A magyar idegenforgalmat már a kérdés felvetése is felpezsdítené, és Nyugatról is sokszorosan fokozódna az érdeklődés hazánk iránt.

És ha most utópiának is látszik erről írni, az időpont előtt hét évvel, mégis úgy ítéltem meg, megvann minden realitása a kérdés felvetésének és időszerűségének is.

Az anyagi alapok előteremtésében is számíthatunk egy olyan nagy nemzeti áldozatkészség kialakulására, melyben mindenki önkéntes alapon bőségesen kivenné részét, és ezt még ezernyi ötlettel fokozni is lehetne.

A sport nagyobb arányú felhasználása idegenforgalmunk növelése érdekében nemcsak változatosabbá tenné a nálunk üdülők szabad idejének felhasználását, de visszahatóan a sportra is kedvező hatással lenne, mert több lehetőséget adna az eddigieknél a sportolók számára is tudásuk bemutatására.